

Problemnotat for KI ved ISS til undervisere 02.03.2023

Ved ISS er vi godt kjent med mange av de mulighetene og utfordringene bruk av kunstig intelligens (KI) stiller både undervisere og studenter overfor. Den teknologiske utviklingen går raskt, og vi vil alle måtte bruke tid på å utvikle gode prinsipper og strategier for å ta i bruk nye verktøy på hensiktsmessige måter. På sikt vil det kunne vesentlig endre hvordan vi underviser og gjennomfører eksamener. Allerede for inneværende semester vil det ha betydning for vurderinger og karaktersetting innenfor nåværende rammer.

ChatGPT, <https://chat.openai.com/chat>, er det mest kjente for verktøyet for øyeblikket, men det finnes flere relaterte verktøy og nye vil komme til. Her er noen eksempler på eksisterende tjenester:

- <https://elicit.org/>
- <https://www.paperdigest.org/literature-review/>
- <https://iris.ai/>
- <https://app.litmaps.com/>
- <https://researchrabbitapp.com/>
- <https://www.wizdom.ai/>

Noen er gratis, mens andre koster penger. Noen ligner på tradisjonelle tjenester (jf. webofscience), men tar det til et nytt nivå.

Disse verktøyene muliggjør blant annet:

- a) automatisk generere lengre tekster (inkl enkel drøfting)
- b) disponere oppgaver
- c) generere referanselister
- d) omformulere (og oversette) andres tekster slik at det fremstår som at det er skrevet «med egne ord»
- e) omformulere egen tekst slik at det blir bedre språklig
- f) automatisk lage effektive sammendrag av tekst

Flere av disse elementene inngår i det vi vanligvis vurderer eksamensbesvarelser etter. Verktøyene kan kombineres, og en effektiv bruker vil kunne fremstå som vesentlig mer kunnskapsrik enn man er.

Utfordring for eksamen

Det sentrale formålet med eksamen er at studenten skal vise sin kompetanse og bli vurdert etter i hvilken grad denne kompetansen står i henhold til læringsmålene for emnet. Karakteren skal gjenspeile studentens oppnådde kompetanse. Det sentrale momentet ved eksamen er å sette riktig karakter.

Derfor må eksamensformen og utforming av eksamensoppgaven settes slik at den med rimelig sikkerhet gir riktig karakter.

Er det fusk å bruke KI?

Det er et aktuelt tema om bruk av KI-verktøy er å regne som fusk eller ikke. Vi må forholde oss til nåværende regelverk om hva som kan regnes som fusk. På en enkelt eksamen kan det angis tillatte hjelpemidler, men for inneværende semester er det ingen mulighet til å gjøre slike endringer i eksamensform nå (jf. epost fra dekanen).

UiO sitt fuskereglement finner du her: <https://www.uio.no/studier/eksamen/fusk/> De punktene som er relevant for bruk av ChatGPT er primært følgende: a) «lèt vere å gi opplysningar om kjelder eller gir opp fiktive kjelder», og b) «gir inntrykk av at eksamenssvaret er meir sjølvstendig enn det faktisk er».

Selv om språkmodeller som ChatGPT ikke nevnes eksplisitt i retningslinjene for eksamen, så fremgår det veldig klart at besvarelsene skal være studentenes eget arbeid. Å kopiere tekst fra andre kilder, å få andre til å skrive teksten for seg, eller å benytte tekstgeneratorer må derfor regnes som fusk, og kan resultere i utvisning og tapt mulighet til å avlegge eksamen.

Dette er i prinsippet tilsvarende som om studenten lar noen andre (familie, venner eller betalt tjeneste) skrive oppgaven for seg helt eller delvis. Bevisbyrden er tilsvarende vanskelig. ChatGPT gjør muligheten for denne typen fusk vesentlig lettere tilgjengelig. Dette vil gjøre sensurarbeidet krevende, men at det er mulig å fuske uten å bli oppdaget betyr ikke at det er lov.

Kan vi forby bruk av KI-verktøy?

Noen universiteter har [bannlyst bruk av ChatGPT](#). Ved UiO har dette så langt ikke vært noen signaler fra rektoratet i den retning – tvert imot har viserektor for utdanning lagt ansvaret over på undervisernes [«pedagogiske intelligens»](#).

På sikt må vi utvikle metoder for å inkludere bruk av AI i undervisningen og kanskje også i vurderingsformer. I en tid der bruk av KI-verktøy som ChatGPT er i rivende utvikling er forbud kanskje heller ikke en fremtidsrettet holdning. Våre studenter bør i prinsippet kunne bruke de verktøyene som vil bli vanlig i arbeidslivet i svært nær fremtid. Men her har utviklingen skjedd svært raskt, og vi har ikke noen mulighet til å gjøre dette på en pedagogisk god måte dette semesteret, og neppe heller neste semester.

Den akutte utfordringen nå er eksamen og rettferdig karaktersetting. Her er reglementet klart på at det er studentenes eget selvstendige arbeid som skal vurderes. Slik sett er bruk av KI for alle praktiske formål ikke tillatt når studentene skal skrive sine hjemmeeksamener og emneoppgaver.

Problemet er selvsagt at det vil være svært vanskelig å oppdage dette gitt de redskapene vi i dag har tilgjengelig.

Be studentene om å la være?

Vi kan forsøke å regulere bruken ved å oppfordre studentene på ulike vis til å ikke bruke KI-verktøy. Først og fremst kan vi være tydelige på at eksamensreglementet sier at det er studentenes selvstendige arbeid som skal vurderes, og at ordinære regler for fusk gjelder og vil følges. I tillegg tror vi det er fornuftig å minne dem om at bruk av KI ofte ikke gir så gode resultater. Svarene ChatGPT gir er ofte nokså generiske, og vi vil i årets sensorveiledninger be sensorene vektlegge mest de tingene KI gjør dårligere enn mennesker. Her er en kort artikkel om hva chatGPT er dårlig på: [15 ting ChatGPT ikke klarer \(forskning.no\)](#) Til sist bør vi huske at mange (de fleste?) av våre studenter er her fordi de ønsker å lære noe og de har et oppriktig engasjement for det stoffe de arbeider med. Grunnen til at vi har innført hjemmeeksamen og emneoppgaver er jo nettopp at de skal lære noe ved å jobbe med oppgavene sine – det skader neppe å minne om dette.

Endre eksamensform?

Inneværende semester kan det ikke endres eksamensform, men for neste semester vil det være aktuelt. Det er flere muligheter:

- Skoleeksamen gir full kontroll over hjelpemidler og er slik sett ikke påvirket av KI-verktøy med mindre vi ønsker det. Det er verd å understreke at det digitale eksamensverktøyet Inspira har vi en god del flere muligheter enn man hadde før. I tillegg til tradisjonelle

drøftingsoppgaver kan det brukes flervalgsoppgaver, datasett som skal analyseres i tredjepartsverktøy, inkludere film og lyd, og det kan åpnes for tilgang til spesifikke websider ved behov.

- Muntlig eksamen er en mulighet.
- Innføre andre menneskelige elementer: muntlige presentasjoner kan også innføres som kvalifiseringsoppgaver (obligatorisk) for å kunne ta eksamen.

Merk at vårt eksamensreglement gir vide muligheter for eksamensformer (se eksamensreglement §5.1). Man bør imidlertid være obs på at bruk av obligatoriske oppgaver og muntlige eksamener er ressurskrevende og må avklares med ledelsen.

Utfordring til ISS og emneansvarlige

1. Studentene må få en tydelig beskjed om hva som er lov og forventet av dem når det gjelder å bruke slike verktøy på eksamen. Det kommer et generelt skriv rettet mot studentene, herunder hva som regnes som fusk. De enkelte emnene kan ha egne behov som i så fall må tydeliggjøres. Det er svært viktig at emneansvarlige svarer på spørsmål fra egne studenter i etterkant av det generelle skriv, f.eks. ved avslutningsforelesning eller under eksamensforberedelser.
2. For alle emner med hjemmeeksamen/semesteroppgaver bør det lages en eksplisitt strategi for hvordan vurderingen skal gjøres i lys av allment tilgjengelige KI-verktøy. Emneansvarlige blir kalt inn til workshop om dette slik at vi kan finne best mulige løsninger for de enkelte emnene.

Det er uklart hvordan dette kan gjøres, men disse to punktene må selvsagt være i overensstemmelse med hverandre. Mulige angrepsvinkler kan være

- a) hvordan hjemmeeksamen utformes
- b) tydeliggjøring av faglige forventninger
- c) økt presisjonsnivå på sensorveiledninger
- d) endret vekting av oppgavens deler (f.eks. redegjørelse vektet *ned*, mens drøfting vektet *opp*).

Dette kan gjøre sensuren vanskeligere. Vi oppretter en liten gruppe ved ISS som er tilgjengelig for å vurdere enkeltbesvarelser der man er i tvil om hvorvidt KI er brukt og hvordan man skal vurdere besvarelsen.

Videre oppfølging

- Hvert emne bør lage en plan for hvordan sikre riktig karaktersetting ved hjemmeeksamen og semesteroppgaver.
- For senere semestre kan det legges om til skoleeksamen, hvis ønskelig. For høstens emner må da meldes inn så snart som mulig.

Ved fakultetet er det nå opprettet en arbeidsgruppe som skal følge utviklingen tettere og forhåpentligvis kunne være mer i forkant fremover.